

אזרח נטשה ללח

(המשך)

אבל דלת זו כחה יפה מכחי אני. כמה שטרחתי עליה לא עלה בידי לפתחה. אבותינו שהיו בונים בתי כנסיות ובתי מדרשות היו עושים להם כתלים עבים, דלתים ומנעול, נעלו דלתות בית המדרש אינו נפתח אלא למי שהמפתח בידו. אנשי המלון ראו את צערי ולא אמרו ולא כלום. כל ישועתן של בריות אינה אלא אנחה. ואותה אנחה כל אדם צריך לעצמו.

כל כמה שניתן לעין לראות אין להם לאנשי המלון להתאונן. שזה כמה ימים בית המלון מלא ובמקומו של אותו זקן שיש לו דין בערכאות ואינו מכניס להם כלום מתאכסן סוכן נוסע, אדם צעיר, שאוכל הרבה ושותה הרבה, נתנה ומהנה.

יושב לו אותו סוכן לפני כוס שכר ומתלוץ עם באבטשי וקורא לה באבעטא. אמר לה אותו סוכן מה יהא סופו של אותו מעשה? שאלה באבטשי בתמיהה איזה מעשה? אמר לה הסוכן אותו מעשה שלא נעשה. צחק באבטשי בכל כחה עד שריתתו מתניה ואמרה ומי ישלם למנגנים? אמר הסוכן מעשה זה אינו צריך למנגנים. סטרה לו באבטשי על ידיו ואמרה חה חה חה ונשפה עשנה של הציגרטת שבפיה בפניו של אותו סוכן. אמר הסוכן באותה טרחה שטרחה יכולה היתה לנשק לי על שפתי. אמרה באבטשי לא כי, אלא על שפמו. אמר הסוכן אוי לי שלא גידלתי לי שפם. אמרה באבטשי אם כן ימתין עד שיגדל שפמו עד לרגליו. צחק הסוכן ואמר חה חה חה. אמרה באבטשי אדון זה אינו יודע אלא לומר חה חה חה, ואחזה את מתניה בידיה וענתה אחריו חה חה חה. צעקה אמה של באבטשי מתוך בית הבישול באבטשי באבטשי הביאי לי מלח. ענתה באבטשי ואמרה שמא אביא

לך צוקריות? האדון הסוכן מבקש ליתן לי ליטרא של צוקריות. אמר לו דוליק לסוכן שמא נשחק בקלפים? אמרה באבטשי מה זה פתאום? אמר דוליק וכי מה נשתייר לנו חוץ מקלפים, לנו קלפים ולך לשחק עם הבחורים. אמרה באבטשי אם מתכוין אתה לאדון זה דע שיש לו אשה ובנים. בא דוליק מן השוק ומצא את רחל יושבת עצובה אמר שמעתם, דבר חדש נפל בעיר, ירוחם...

לא הספיק לגמור עד שהחווירו פניה של רחל ואמרה אמור, אמר דוליק לא שמעת, אם כן אספר לך, ירוחם העביר תלתליו משמאל למצחו לימין של מצחו.

נחזור לענייננו. המפתח אינו ואין אני יכול ליכנס לבית המדרש.

אמר דוליק דלת שאינה נפתחת מביאים גרון ומשברים אותה.

אמרה קרולקה אלי שלי, אלי שלי, אפשר עושים בבית תפילה כך?

לגלג עליה דוליק ואמר בשלכם אין אנו רשאים, בשלנו אנו רשאים.

כיסתה קרולקה פניה בסיגרה ואמרה אל תשמע לו אדון, אל תשמע לו.

מיום שבת המדרש ננעל בפני איני מוצא מקום לעצמי. עד שלא אבדה את המפתח הייתי יוצא לשוק ומדבר עם הבריות או יוצא ליער או מטייל בשדה, משאבד לי המפתח נעשו כל המקומות זרים לי. אם יצאתי לחוץ לא מצאתי קורת רוח מיציאתי ואם חזרתי למלון לא מצאתי קורת רוח מן המלון. אבל אני לא נתתי לרוח רעה שתשלוט עלי. אם חזרתי למלון יצאתי מיד לחוץ. אלף דרכים הייתי בודה

לי ואימצתי את לבי לילך בהם. פעמים לשם הליכה ופעמים לבקש את המפתח, שעדיין הייתי מצפה שאמצאנו. לסוף נתרגלו רגלי בהליכה, אבל נפשי לא נתרגלה. הנפש הזאת היתה כבדה עלי ורגלי טוענות אותה בקושי.

בכל יום הייתי בולש את חדר, לא היה מקום שלא חפשתי. יודע הייתי שכל טרחתי על חנם, אף על פי כן הייתי חוזר ומבקש. פעמים הרבה הייתי קם פתאום ורץ לבית המדרש. יודע הייתי שהוא נעול, אלא שצפיתי שיעשה לי הקדוש ברוך הוא נס ויפתח לפני את הדלת. אף בגל השמות שבעזרה חיפשתי שמא המפתח שם, שכשהייתי בחור והייתי משכים ומעריב לבית המדרש הייתי צופן שם את המפתח שאם יקדמני אחרי ימצאנו שם.

יום אחד מצאני דניאל ב"ח, בירכני כדרך שהחיללים מברכים את שריהם. זה מנהג שנהג מר ב"ח, ספק לשם הלצה ספק לשם נתינת כבוד, ספק לשם שני הדברים כאחד. שאלני מר ב"ח לשלומי.

אמרתי לו לא טוב מר ב"ח, לא טוב. וכל זה גרם המפתח שנאבד?

ניענעתי לו ראשי ואמרתי הן.

שחה על רגלו של עץ ואמר יעשה מר כדרך שעשיתי אני. אם אבד לו מפתחו יעשה לו מפתח אחר.

עצה פשוטה פשט לי ב"ח ולא קידמהו בה אדם עד שבא הוא ופשט לי.

הוסיף דניאל ב"ח ואמר הריני שולח לו את המסגר ויעשה לו מפתח חדש.

קשים היו הימים שצפיתי לביאת המסגר יותר מן הימים הראשונים שלא צפיתי לו. כל מי שנכנס למלון ולא הכרתי

אותו הקפיצני ממקומי ורצתי לקראתו. וכשראיתי שאינו המסגר נדמה לי כאילו בא להתל בי.

אם לא ידעתי דירתו של המסגר ידעתי את דירתו של ב"ח, הרי הוא יושב עמי ממש כותל בכותל. יכול הייתי לילך אצלו ולשאול היכן אותו מסגר דר, ומה גרם שלא הלכתי, בית המדרש שהייתי מקיף אותו ובודקו שמא אמצא בו פרצה ואכנס. בית המדרש עמד שלם מכל צדדיו ולא נמצאה בו פרצה. אבותינו כשהיו בונים בתים לתורה דקדקו שיהיו שלמים מכל צדדיהם.

שוב חשבתי על הספרים שנשתיירו בבית מדרשנו הישן. מעט מהרבה נשתיירו שם, וכל זמן שהיה המפתח בידי הייתי נכנס ולומד בהם, משנאבד המפתח ואיני יכול ליכנס וללמוד מי ילמד בהם?

פעם אחת ישבתי בסעודת שחרית. באה זקנה אחת כפופה ועטופה כזקנתי עליה השלום בראשי חדשים, אלא שעטיפתה של זקנתי היתה נאה ושל אותה זקנה בלוייה. באה אצלי ונשקה את כתפי ואת ברכי וגעתה בבכיה.

שאלתי אותה מי את ולמה את בוכה?

אמרה לי היאך לא אבכה, שאותה תינוקת מתה ולא זכתה לראות את בנה בגדולתו.

אמרתי לה מי זו אותה תינוקת?

אמרה לי הלא היא אמך אדוני, אני הייתי אומנת שלה. לב טוב כשל זו אין בעולם.

אמרתי לה את היא הקיסרית?

ניענעה לי ראשה וחיככה.

(עוד יבוא).